

7-1

FUNDACJA GENERALNA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Armii Pomorskiej Armii Krajowej
8. 17 1945
NIP 539 127 6200 41692
Nr KRS 1506 0000 0000 5002 0244

poprzedni nr L: 403

1034/1e

Błaszkiwicz Marta

88-500 Tuchola

Chełmno

AK

Błaszkiwicz Marta

X: 403/403 30w

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Błaszkiwicz Marta

J: K: 403/403 Form.

Chelmo AG

I./1. Relacja

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) z E. Zawacka, k. 9 s. 1-14

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 1*

VI. Fotografie *brak*

IV/ Korespondenja bivaieca Błaszkievica M. z E. Za-
1. wacka:

- 1.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z dnia 21 X. 1874,
oryginał K 1 S 1
- 2.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 23 XI 1874 roku
oryginał K 1 S 2-3
- 3.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 11. XI 1874 roku
oryginał K 1 S 4-5
- 4.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 6. V 1875 roku
oryginał K 1 S 6-7
- 5.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 3. VIII 1875 roku
oryginał K 2 S 8-10
- 6.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 13. XII 1875 roku
oryginał K 1 S 11
- 7.) list M. Błaszkievica do p. prof. E. Zarockij z 15. X 1879
oryginał K 1 S 12-13
- 8.) Pismo opiewane M. Błaszkievica dot. zmiany adresu z 27. XI 1888 roku
oryginał K 1 S 14

-3-
Tuchola, dnia 21. 10. 1974r.

Pom. (22) 1

Wielce Szanowna Pani!

Z powodu bólu w nodze do tutejszego pojechać nie mogę.
Jestem wzmąglony. Myślałem, że stan ten nie zmieni się
w kilka dniach.

Porostaj, nasza oddana.

M. Błażkiewiczówna.

p. P. Tankiewicz Tuchola, dnia 23. 11. 1974 r. Pom. 22

Wielce Szanowna Pani,

Pragnę Paniąawiadomić, że Msza święta, o której pisałam, zostanie odprawiona w Matki Bożej w Kęstochowie, w dniu 28. XI.

Byłam w Katowicach w dniu 15-go listopada i zapadła tam decyzja negatywna, tzn. nie podawaj szczegółów do historii. Wobec niżej demograficznego i rasistwa, można nie mieć ani odrobiny zaufania. Konnie wobec faktu na Wideniu czyż nie kiedy odnoszono się tam do akowców łagodnie, a później nastąpiła egzekucja. To czym ratowała się w Polsce dusze ludzkie, też nie ludzi zaufania. Wybitnie w książce "47 lat życia", że Boss jest uznany jako najbrzykawszy zbrodniarz świata. U mnie narzuwają się refleksje, że właśnie ci, którzy w różny sposób zwinili, że doszło do układu w Jaltie, są największymi zbrodniami. Żabić ciało ludzkie jest ile, ale ratować dusze, to gorza zbrodnia. Dzik świat intelektualistów jest właśnie w znaczącej części ratony, wytworzyła się mieszanina pojęć, brak uczynnych podsta

wychowania religijnego u wielu powoduje, że pisa to, co wbrew
ogłoszeniu. Jestem tym wszystkim generacją.

Módlmy się o ratunek dla Polski i dla świata.

Wysłany wysokiego pozdrowienia

Tęczy.

M. Błażek-Bawiarowa.

Szanowne i Drogie Pani,

27/XI 74

Z wielką przykrością muszę się zepodjąć na prośbę pani dotyczącą

Proszę wobec tego tylko o taką załatwienie takiej sprawy: wyphate mamie
Nominacja Kłobucki Kobiety - kierowniczką walk o niepodległość ~~Wojna~~ w najbliższ
eraniu wydawnictwa (a Pani wie z pewnością, jak trudna o dworku w takich
z całej Polski sprawach) 200 biografów - kobiecich działaczek - poleptyczki Kobiety Kierow-
niczyni bójki i działań ich konspiracyjnych - woj. Kłobucki, w tej. manier.
Kobiety Kłobucki - ma wam literę P - J. Każde nazwisko może
być opisane około 1/2 strony

Tak bardzo proszę, żeby przy okazji w tym Stałemu Biografie
mi zabrakło Kłobucki z Poznania. Jest to sprawa gwałtownie
proszę

Tuchola, dnia 11. 12. 1974r.

Pow. 22

4

Tranowina i Droga Paui!

Ta taskawa pamięć serdecznie drękuje.
Życie Paui błogostawionych Świąt
Bożego Narodzenia
i spełnienia najgorętszych pragnień
w Nowym Roku.

Nie wiem teraz nic o wynikach
starani Polonii Amerykańskiej odnośnie
deportowanych rodaków. My tu możemy
się tylko modlić i pisać dużo dobrego
w ich intencji. Ciężko rodak przyszedł
nielegalnie granicę. Było to bardzo
dawno. Ciemil się w Turcji. Po latach
odwiedzał rodzinę w Polsce. Na-
resze został aresztowany. Ciórka
mogła przyjechać i odwiedzić go
w więzieniu. Smutne to bardzo, że
mamy tyle piekór, które za setkę
rosyjski spełniają czynności niegodne
z sumieniem. U nich nie z tych upra-
wie udało przedawnienie. Starani
się o podrzemki języka angielskiego.
Cham udzielał pomocnych lekcji, a
ja nie mam światła elektrycznego.
(Ostatnio nawet nafty zabrakło w sklepie).
Biedę chodziła, a tu rana na nodze
już się nie zagoiła się. Preparatami się
rysunkiem blizniowatym i pornografią.
Duis trucienny prezent do dużej wielu
ucconych polkach. Treba duiś modlić
się o nadroczenia. Także Bożo.

odryskania wiary, a w związku z tym⁵
o odryskaniu niepodległości. Miałam
nie dobre wiadomości. Ten Rok może
być inny jak stary. W publikacjach
wrogów może mieć skarżę dalekiego śle-
dzenia spraw dawnych, które u wroga
nie uległy przedawnieniu. Czysta
o działalności Gestapo i S.S. Historia
nie może objąć wszystkich okropności.
Nie wiadomo, kto od kogo uczył się
okrucieństw, czy brnatały od czerw-
nego, czy odwrotnie. Przerabia to
z rąbów wojny, gorzej przerabia to
wspierane w domu młodzieży i dzieci
polskich.

Wszystko znów stawać, które
wymawiały słowa rodaków w czasie
egzekucji Traugotta i innych:

Święty Boże, święty Moony, święty
i nieśmiertelny, zmiłuj się nad nami!

H. Błankiewiczówna.

P.S. Jestem w posiadaniu
treści w tajemnicy
z Tatimy.

6

Tuchola, dnia 6 maja 1975 r.

Szanowna Pani!

W dniu 23 kwietnia zmarła w Chełmnie św. p. Lucja Kowalczyk. 26-go kwietnia był jej pogrzeb. W rewizyjnym roku był drugi zawal serca. W grudniu nastąpiło niecierpliwie utamowanie nogi i to przyspieszyło jej śmierć. Ostatni raz byłam w szpitalu w Chełmnie w dniu 15 lutego. Nie sądziłam jeszcze, że miało to być ostatnie na tej ziemi poiegnanie. Uchronił ją Pan Bóg od aresztowania w czasie wojny. Stała się ^(jednak) męczennicą przez drugi okres czasu - żyjąc w obawie możliwego aresztowania, a później cierpiąc strasnie fizycznie. Niech jej Bóg wynagrodzi to wielkie poświęcenie za Polskę i to ostatnie, ciężkie cierpienia. Łączyły mnie z panią, Lucją więzy serdeczne - trwałere, jak niektóre więzy pokrewieństwa. Chodzę pół przytomna. Czas ukoi bóg, ale świerzy ból trzeba przeżyć i przetrwać. W tym bólu jest dla mnie przykładem naszą drogą zmarła. Jej odwaga, jej stanowczość dodają mi teraz siły. Nie widziała owoców (wojowników) swojej pracy - nie doznała wolności kraju, ale praca jej, otoczona aureolą męczeństwa, ma wyniki duchowe, wychowawcze. Młodzień jenerze nierupobnie oilepta, widri i unie ocenić poświęcenie. W dniu 2-go ^{III} odprawił ksiądz na moją prośbę we Farze Mare, św. za duszę św. p. Maksymilianu Kueblewskiego, a w dniu 16. ^{III} Mare, św. za duszę św. p. Alfonsa Jarockiego. Obecnie czytane o powstaniu warszawskim (1944r). Komentarz na Towarkach jaśnieje blaskiem miłości Ojczyzny. Książka ta jednak nie wykorzystuje wyjątkiego materiału ze względu na ogrom walk. Czytałem też dzieło o wojnie bolszewickiej. Brak mi materiału

o walkach pod Lwowem. Jestem w posiadaniu 7
III tajemnicy fatimskiej. Zbliża się kataklizm
trójcy, tylko nie znamy wielkości jego niszczyciela.
U mnie w rodzinie smutek. Swagier był w marcu operowany

Bogu i Matce Najświętszej Pom (22)
gorąco Panu i Jej Najbliższym
polecam
i wyrazy wysokiego powarzenia
Dz. erg.

M. Błaszkiewiczówna.

7775
Szanowne Drogie Pani,
Szczerze Pani współczuję w bólu nad straszą tak bliską
istotnie, wiem jak to niesłychanie, jak trudno dojść do równo-
wagi po takim czasie.

Ale czy Pani nie uważa, że dla Pani czymś, nie utrudniając
pracy i w takich trudnościach? Wszak nie niedobrze czepać się
w obywatelstwo, powiadomienie o historycznym celu pro-
miskary, że? Wszak, wiem, jakim był i jest tego Kowalski i chęć, żeby
relacja o tej Zwalenie się w Instytucie Historii Polityki Akademii
Nauk. Tak samo chodzi o p. Jaworski o Chramowskiej - czy ma-
nowy i jej motywy i wcale innych, a Pani w sprawie relacji?

Proszę pamiętać, że dla pełnego obraru potrzeba kilku relacji o
tym samym od różnych osób. Proszę Pani zdecydować o pomor-
Zatorem z ksz schematu relacji - czy raczej Pani napisać
relacji o każdej osobie osobno? One mogą mieć wiele braku,
z czasem zostaną one uzupełnione.

Bardzo serdecznie Panię pozdrawiam, proszę się
dać przekonać, że gorącym wobec historii Główny jest
mój tenie się od współpracy - Proszę Pani wierzyć w moje
dobre intencje
Czy raczej mnie Pani odwieść?
Elżbieta Zwałce

Pol 208

Tuchola, dnia 3. VIII. 1975 r.

Siemona Sani!

W związku z porażkami zmianami w naszym
życiu społecznym i gospodarczym, pragnę
i dalej kontynuować dyskusję. Mam nadzieję,
że Sani jest zdrowa jak również jej brat
Rodrigo. Naprawdę ma Sani dużo pracy, jak
każdy z nas. W środę 30.7. odleciał z Warszawy
do Nowego York'u jeden znajomy i potrzebny
był wtedy kontakt, zwłaszcza, gdy chodziło
o teren angielski. Ci znajomi mieszkają
w drugim końcu miasta. W robotę byłem
w dalszej okolicy Tucholi, żeby rozpracować
pracę w celu wystąpienia się o pomoc
z Niemiec byłemu więźniowi Buchen-
waldu. Jednakże więzień wojskowy z 1939 r.
nie mógł zostać więźniem Buchenwaldu!
Stuchatem opowiadania dłuższy czas.

Jedyna moja siostra ma chorego
męża. Podanie o reucie zostało szeptem
czasu ratowniczym negatywnie. Prosiłam
w imię siostry, żeby potwierdzić podanie.
Nie pyta się, a chorego to uzymie.

A siostra moja została już dawno
pozbawiona posady, więc emerytura jest
niewielka. Pracuje ciężko fizycznie, bo kto
chce chleb jeść musi pracować. I tak
płyną dni w smutku i w rozterce i to
już prawie 36 lat. Tu w Tucholi jest

2)

majoromaitora zbiranina ludri. Zto srebrny
sie zastranajaco. Jui jakis czas nie ma
samobojstw. More jui ich nie bedzie. Jednego
roku nawet drizeko srkolne popebnito
samobojstwo. Brak lepszyc nauczycieli,
brak altruistow. Wydatam kraigke
Lotrimicyna Aleksandra: Trochipelag
Gilttag. Wydawa w Taryim. Ttumaeryt
Michal Kaniowski. Wydatam tytko
czesci I, II. Ghyba nie bede niataokarji
wydat' czesci trocciej. Trasa Lotrimicyna
kostata blyskawicznie rozpowszechniona.
Miod wyklady w Amrocy. Nie wiem,
czy jui robit do twajcarji Lotrimicyna
analast' j' nie (bede wiazaniem) na
przegladzie lekarckim, razem z rotmistrem
"carskim Borsnem i putkownikiem
Mariuskinem. Arentowano ich na emi-
gracji i wiazano ich syzarcie kilometra
ciata ich do jui trochita. Nie ma
wiecej przedawnienia. Borsner analast'
nie w r. 1945 w Murton i taborach wiod
starow i kobiet. (Str. 250 kraigke
Trochipelag Gilttag). Tyznatam nie-
dawno o miastach wiazniow w Karach-
stanie, ktato jest tam ludri wolny...
Ktoi rozmawiat tam z jedna Polka,
wymieriona ze wschodniej czesci Polski.
Lzy jak perby plynety jej po twary.
Dzis tyznatam skropna troc' od
jednego Polaka, ktory w r. 1945 byl
w Rosji. Nie wiem, w ktorym roku
wrobit. To zywa historia. Niedawno
bylo zebrowanie w Strelkach powiat
Bydgoszcz. Tam oderwat sie Polak

3/10

z Kielecczyną po urzędowym przesłowie-
niu jednego Aca. Było około 600 ludzi.
Kobiety niektóre zaczęły płakać,
Wszyscy byli zdumieni, niektórzy
przeżeni odwraca tego Polaka. Przy-
matam z Francji jedną kartę czasopisma
LA CROIX i długą i dwie plakaty. Był
tam materiał o Polsce. Uwierzyli
się z przekonaniem, że nie czas na
publikacje historyczne takiej treści
przez nas w listach emigracji.
Tani Lucja zmarła. Kto wie, czego
uniknęła. Dwie jessere, bardzo dwie,
mogłabym pisać. Mam dwie notatek.

Konire, i najserdeczniej
podobrawiam.

M. Błażkiewiczówna.

P.S. Wkrótce jadę do Chetmna,
lecz jessere nie wiem kiedy.
Cierka jest dla mnie podróż.

Tuchola, dnia 13. 12. 1975r.

11

Wielce Szanowna i Droga Pani!

Życzę Pani błogostawionych Świąt Bożego Narodzenia, dużo radości i wesela, dużo szczęścia wewnętrznego, takiego szczęścia, którego świat dać nie może, a które przewyższa nieskończenie wszystkie radości tego doczesnego świata.

W Nowym Roku życzę spełnienia wszystkich najgorętszych pragnień.

Proszę mi napisać Tarkawie, czy w roku 1975 odbywały się deportacje Polaków w wschodnich terenów Polski (przebiegających do Rosji) w głąb Rosji?

Otrzymałam jedyny list od pani Fredrińskiej, mieszkającej w Ligacicach, ul. Szkolna 11. Skerana jest pobytam w więzieniu. Dużym tem Pani bogaty materiał do historii (zakuspirowanej) a wielkiego procesu politycznego ORŁOWSKI - ŁAMIEK. Proces ten odbył się za czasów Bieruta. Andrzej Dalkowski zdał mi przepisywać Odoy poraz ostatni i życie uatował. In. p. Leon Orłowski zmarł w tym roku. Śmierć jego była dla mnie wielkim wstrząsem przychieronym tak jak śmierć in. p. Kucji Kowaleryk, śmierć in. p. Makrymiliana Kneblewskiego, in. p. Alfonsa Jarockiego, in. p. Waleriana Kwiatkowskiego.

Proszę wybaczyć Tarkawie, że zażycam znaczk na odpowiedź. Nie zamierzam Panią obracic.

Proszę przyjąć wyrazy
najgłębszej czci.

M. Błaszkiewiczówna

napisane 21.12.76

adres. Tuchola 87500 Konopnickiej 12.

Tuchola, dnia 15. X. 1974r.

Pom. 22

12

Francuska Pani!

Dziękuję Pani serdecznie za pamięć i za list. Otrzymałam go w dniu dzisiejszym. Przy końcu tygodnia zamierzamjechać do Chełmna. Dalej wiadomości otrzymam Pani później.

Obecnie jestem zajęta pewną bardzo ważną sprawą ludzi żyjących. To terenów wschodnich Polski zajętej przez władze sowieckie, wypędzono mnóstwo naszych rodaków w głąb Rosji. Część z nich dogorywa, zstawsza dzieci i ludzie starci. W Chicago odbył się we wrześniu kongres Polonii. Głównym tematem było ratowanie rodaków. Postawiono przez ambasadę amerykańską w Moskwie interwencjać w tej sprawie. Ostatnio dowiedziatam się, że ma do Rosji pojechać międzynarodowa komisja i tam na miejscu sprawę tę zbadać. Poproszę o odprawićnie Mszy św. w Łęstochowie (za tych rodaków). Zawiadomię Panią o dniu. Poproszę też ojców misjonarzy w Pie-

nieżonie (voj. Olstyn) o modlitwy, Niepo-
skalanoń, Chetmno (garn) i innych. Fornau
juzi wiadomości.

W zeszłym roku prosiliśmy Matkę Bożą
o orędownictwo w sprawie (dalszego) zaprosze-
nia nakreścaia w Danii filmu porcia
Panu Jerusowi. Nie pomogły protesty
Ojca Iwiztego i wielu innych, ale Pol-
dał myśl protestantom duńskim, którzy
wpłynęli w potężnej liście na zaproszenie
tego iratarskiego dzieła.

Ufam i teraz w potężne orędownictwo
Matki Bożej. Ona wszystko może uczynić,
co jest wola Jerusa, a prosicie Pan Jerus
Polskę szczególnie uwilnowić. W niebie
orędują, męczennicy polscy, wygnani
Sibiru i Uralu, męczennicy ginecy
śmiercia, męczennicy z kraju, w Owiżci-
mie, w Sachau, w Buchewaldzie, w Kaut-
hausen i w niezliczonych miejscach świata.
Tulaczka, niedola, niedra, to też męczennicy

Proszę wybaczyć mój lakoniczny, prosty
sposób odnoszenia się do Paui, ale wiem,
że znajdzie zrozumienie i poparcie.

Proszę przyjąć serdeczne wyrazy
wzrołkiego powaiaia.

W. Błażkiewiczówna.

Głos krzyknikiem - Stacja radiowa i wieści krytyczne, fakty i polity-
spisane. Kato 15 X 74 i zarządca ma być miłośnik Republi USA (Pismo spw) a
młodzi i radnieli o imie pmiński dbranie pms mgal wgalnic
Anny nowo w an marodary 2 25 RR nie wylazł nie wstał 2 25 RR

ZSRF Radio je post 2 USA. Mow
długo przedstawił wstępną kordian ale kinstwa
Współdziałanie z ZSRF ma ogłosić w przyszłości

W Tucholi na ul. Konopnickiej 12 mieszka¹⁴
obecnie Franciszek Osipowski (z Wiktorystyny), który
domek jednorodzinny odkupił przed około 3 laty
od emeryt. naucz. p. Marty Starckiewicz, która wyje-
wodziła się do Chetumna i tam zmarła.

Z rodziny zmarłej pozostała siostra Helena Derezińska,
właścicielka domku jednorodzinnego (w sąsiedztwie
ul. Konopnickiej 12) na ul. Rotmistrza Młucha... 3.
Po śmierci siostry, Starckiewicz sprzedała swój dom
Romanowi Sptawinickiemu i wyjeżdżała się
pod Chetumno, wieś Flamny, Osipowski jak również
Sptawinicki nie mogą podać dokładnego adresu.
Osipowski był u p. ~~Derezińskiej~~ i podaje tylko ogól.
nie jak się dostać do Flamny: autobusem z Tucholi,
wyjechać przed Chetumnem jako rękawicę,
Np. wypowiedzi Osipowskiego, p. Derezińska
jest starunką i nie wiadomo czy jeszcze żyje,

Lp. 11.881.

T:K: 403/403 Pom.

Chwałup

Blaszkiecowa Marta

W. Marty informacje

lc. 1

403/P

+ B. Aszkiewicz Mała

FK
Tęczyła
Chelmu

em. m-lla

zaproszenie FK przez Konsulrykasa
z Chelmu

ob. Tęczyła

89-500

nie dalsze wiadomości

relacja 12 X 74 odpowiad 17 X 74, 23 XI

mój odp. 27 XI 74

nie było - 9. X. 82 v.

vide karta korp.

inf. M. Frąckiewicz - B. Aszkiewicz był
pomocnikiem sekretarza w Belgii,

verte

K 47

KT

13. Inżynieria obr. Chetunów

14. 1943-44 - 2 toki

me mistrz w Kłamradle K Chetunów
do której należą cię po informacji p. W. Foga.
Kardla

9.2.94 z listu sągrada wyznała że mieszka
w Kłamradle sągrada się Demezinska
(spróbować dotrzeć przez chłopski H.
opylac

*Wzrost 1,70 m
Ciężar ciała 70 kg*

89-500 Tuchola

Grodziadz

K-403

AK-Chełm

Błaszkiwicz Mar

Blaszkiewicz Marta

